

# Ýowel kitaby we Laodikýa ýedinji gün adventist buthanasy — Otuz dokuzynjy

Jeff Pippenger

2026-02-02

## Otuz Dokuzunji San

2024-nji ýylyň daşarky alfa binýat synagyndan soň gelýän içerki omega jemleýji synagy, “ammaryň” hem-de ammarda saklanýan “azugyň” kesgitlemesini talap edýär. Bu synag pygamberlik häsiýetlidir we onuň hakykatyň içerki hem-de daşarky ugry bar. Gymmatbaha daşlar Jeýms Waýtyň galyndysymy, ýa-da olar Hudaýyň Sözüniň hakykatlarymy? Olar ikisidir.

9/11-de Hudaýyň halky kiçi kitaby iýmäge we binýatlaryň şol ýerde goýlan Ýeremiýanyň gadymy ýollaryna dolanmaga çagyryldy. 9/11-de Ýlham kitabyň on birinji babynda Ýahýa ölçemek buýrugyny alanda, oňa iki zady ölçemek buýrulandygy göründi. Oňa hem ybadathanany, hem-de onuň içindäki sežde edýänleri ölçemek buýruldy. Oňa milletleriň mukaddes ýeri we goşuny 1,260 ýyl depeläp geçen howlusyny bir gapdala goýmak buýruldy. Mukaddes ýer we goşun — ybadathana we onuň içindäki sežde edýänlerdir.

2023-nji ýylda 9/11-de inen şol bir perişde gaýtadan indi, Gijeki Nalyşyň habaryny möhürsizledi, soňra bolsa 2024-nji ýylda Rim nyşanynyň heniz-de Milleritler üçin bolşy ýaly bu görüni berkarar edýändigini ýa-da etmeýändigini görkezýän daşarky binýat synagy boldy.

Asmanyň “açyk penjireleri” ybadathananyň içerki omega synagynyň gelip ýetendigini we “yzyna dolanmak” çagyryşyny görkezýär. Bu synag iki nyşany anyklamagy talap edýär. Üçünji perişde 1844-nji ýylda, soňra bolsa 9/11-de gelende, Ýahýa ybadathanany we onuň içindäki ybadat edýänleri ölçmäge görkezme alýar; şeýlelikde, 2023-nji ýylda ybadathanany we ybadat edýänleri ölçemek baradaky pygamberlik işini anyklaýar. Malaky “ammaryň” nämedigini we “azugyň” nämedigini sorag astyna alýar. Milleriň düşündäki şol bir soraglar bolsa: “sandykça” näme, we “gymmatbaha daşlar” näme?

Milleriň düşüşi asmandaky açyk penjireleri Reb Hudaýyň goşunynyň ak atlaryna münüp gitmek üçin, Ýlham kitabyň on dokuzynjy babynda agzalýan ýeňiş gazanan ýygnaýyň ak zygyrlara geýdirilip ýokary galdyrylýan nokady hökmünde görkezýär. Açyk penjireler Malakynyň bereketiniň ýa-da näletiniň dökülýän ýeridir. Milleriň açyk penjiresi hapalaryň aýrylyp taşlanýan we gymmatbahaly daşlaryň gutujyga ýygnalýan ýeridir.

Asmanyň penjireleri baradaky ilkinji ýatlama Nuhyň kyssasynda duş gelýär, we şol penjireler açylanda, kyrk gije-gündizläp ýagys ýagdy. Penjireler açylanda, gämide sekiz jan bardy. Gyzyly deňizdäki çokundyrylma Iordandan geçilýänçä kyrk ýyllyk sergezdanlygy başlatdy. Soňra Mesih hut şol ýerde çokundyrylanda, kyrk günläp çöle sürüldi. Ol direlende, çokundyrylmasy arkaly öňden nyşan edilişi ýaly, asmana göterilmezinden öň şägirtlere kyrk günläp taglym berdi.

Ybadathana göreşiji ýygnakdan ýeňiji ýygnaga öwürülende, otuz ýaşly patyşa Dawut kyrk ýyl höküm sürer. Ýeňiji ýygnak pygamber, ruhany we patyşa bilen şekillendirilýär. Ýigrimi iki ýyllyk gullugyna başlanda otuz ýaşynda bolan pygamber Ýezekiel di, we ol şol gulluga asmanlar açylanda başlady.

Otuzynjy ýylda, dördünji aýda, aýyň başynjy gününde, men Kebar derýasynyň boýunda ýesirleriň arasynda wagty, asmanlar açyldy, we men Hudaýyň görnüşlerini gördüm. Ezekeel 1:1.

Ýusup otuz ýaşynda ruhany hökmünde höküm sürmäge başlady we oňa Ýslamyň gündogar şemaly garşy geldi; bu bolsa deňizde ýatan aňdarha bolan Müsüriň dünýäniň ýeke-täk hökümetini amala aşyrmagyna mümkinçilik beren barha güýçlenýän bir krizisi getirdi. Şol krizisde Ýusup azyk önümlerini ambarlara ýygnady.

2023-nji ýylyň iýul aýynda çölde bir ses eşidildi; soňra Ýahuda taýpasynyň Arslany Ýarygijeki Pidanyň habaryny açyp görkezmäge başlady. 2024-nji ýylda binýatlyk daşarky alfa synagy iki synpy aýyrady, we açylma prosesi dowam etdi. Indi bolsa 2026-njy ýylda ýene-de iki synpy aýyrjak ybadathana içki omega synagy ýetip geldi.

Mesih Ähtiň Habarçysy hökmünde köpler bilen ähti tassyklan mukaddes hepdesi howludyr we Mukaddes Ýerdir. 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabryndan başlap, Mikaýyl ýerinden galýança (mukaddes hepde tamamlananda Stefan daşlanan wagty edişi ýaly) İn Mukaddes Ýerdir. Bahar baýramlary şol mukaddes hepdede berjaý edildi we olar baýramlaryň alfasyndyr; surnalary baýramy birinji günde, Günäleriň geçilmegi günü onunjy günde, soňra bolsa çadyrlar baýramy on başynjy günden ýigrimi ikinji güne çenli baýramlaryň omegasydyr.

Şonuň ýaly-da, ikinji ösüşe degişli nusgalar nyşanly gullukda görkezilen wagtda ýerine ýetmelidir. Musanyň kanuny ulgamynda mukaddes ýeriň tämizlenişi, ýa-da Beýik Ýaraşdyryş günü, ýedinji ýahudy aýynyň onunjy gününde bolup geçýärdi (Leviticus 16:29–34); şol gün baş ruhany bütün Ysraýyl üçin ýaraşdyryş edenden soň, şeýlelikde olaryň günälerini mukaddes ýerden aýryp, daşary çykýar-da, halka ak pata berýärdi. Şeýlelikde, biziň beýik Baş Ruhanymyz bolan Mesihniň günäni we günäkärleri ýok etmek arkaly ýeri tämizlemek hem-de Özüne garaşýan halkyna ölmez-ýitmezligi peşgeş bermek üçin peýda boljakdygyna ynanylýardy. Ýedinji aýyň onunjy günü, Beýik Ýaraşdyryş günü, mukaddes ýeriň tämizleniş wagty, 1844-nji ýylda 22-nji oktýabra gabat gelipdi we Rebbiň geljek wagty hökmünde kabul edilýärdi. Bu, eýýäm getirilen subutnamalar bilen, ýagny 2300 günün güýzde tamamlanjakdygy bilen sazlaşýardy, we bu netije önüni alyp bolmajak ýaly görünýärdi.

Matta 25-däki timsalda garaşmak we uka gitmek döwründen soňra öýlenjek ýigidiň gelişi gelýär. Bu, ýaňy beýan edilen delillere, pygamberlikden hem-de nusgalardan getirilen subutnamalara doly laýyk gelýärdi. Olar öz hakykatyna berk ynam döredýärdi; we “ýarygije jary” müňlerçe imanly tarapyndan yglan edildi.

“Hereket gelgit tolkun ýaly ýurdy gurşap aldy. Ol şäherden şähre, obadan oba we uzakdaky oba ýerlerine çenli ýaýrady, tä Hudaýyň garaşýan halky doly oýanylýança. Bu yglan önünde fanatizm, edil çykýan Günüň önünde irki aýaz eräp gidişi ýaly, ýok boldy. Iman edenler öz

şübheleriniň we başagaýlyklarynyň aýrylandygyny gördüler, hem-de olaryň ýüreklerini umyt we gaýrat janlandyrdy. Bu iş, Hudaýyň Sözüniň we Ruhunyň dolandyryjy täsiri bolmazdan ýüze çykýan ynsan joşguny bilen hemişe görünýän çendenaşa ýagdaýlardan azatdy. Ol häsiýeti boýunça gadymy Ysraýylda, Onuň hyzmatkärleriniň ýazgaryjy habarlaryndan soň, kemsinme we Rebbe gaýdyp geliş döwürlerine meňzeşdi. Ol her döwürde Hudaýyň işini alamatlandyryan häsiýetleri göterýärdi. Onda joşgunly şatlyk azdy, gaýtam ýüregi çuňňur barlamak, günäni boýun almak we dünýäni terk etmek bardy. Rebb bilen duşuşmaga taýýarlyk çekýän ruhlaryň agyr ýüki şudy. Onda tutanýerli dogra we Hudaýa bütinleý, hiç zady gizlemezden bagyşlanmak bardy.” Uly göreş, 400.

Bahar baýramlary mukaddes hepdede ýerine ýetirildi, irki ýa-da alfa ýagmyry bolsa Pentikost gününde döküldi; şeýlelik bilen ol güýz baýramlarynda soňky ýagmyryň dökülmegini nusgalap görkezdi. Şol bahar baýramlary Lewiler 23-nji bapda, birinji aýatdan ýigrimi ikinji aýada çenli beýan edilendir. Güýz baýramlary bolsa 23-nji aýatdan 44-nji aýa çenli ýerleşýär. 2300 ýyl sizi 1844-nji ýyla getirýär. Bahar baýramlary üçin ýigrimi iki aýat we güýz baýramlary üçin hem ýigrimi iki aýat bar. Ýigrimi üçünji bapda iki toplumy ýigrimi iki aýatdan ybaratdyr.

Surnaýlar baýramy höküm çykarşynyň on günden soň boljakdygy barada duýduryşdy, çadyrlar baýramy bolsa Kafaret gününde bagyşlanan günäler üçin şatlygyň baýram edilmegidi. Baýramdan soňky Sabat günü we sekizinji gün ýeriň münýýlyk Sabat dynçlygyny aňladýar.

Emma, söýgüliler, şu bir zady bilmezlik etmämäh: Rebbiň nazarynda bir gün mün ýyl ýalydyr, mün ýyl hem bir gün ýalydyr. 2 Petrus 3:8.

Birinji perişde hökümün açylyşyny yglan etdi, we şol pygamberlik derejesinde, Danieliň “ahyryzaman wagty” bolan 1798 ýyl surnaýlar baýramynyň berjaý bolmagydyr; emma 1840-njy ýylyň 11-nji awgustynda 1798-nji ýylyň birinji perişdesiniň möhürsiz habary ikinji waý pygamberliginiň berjaý bolmagy bilen güýçlendirildi. Yslam höküm gününüň golaýlaýandygyny yglan edýän surnaýlar baýramynyň duýduryşynyň bir bölegidir.

Görmäge taýýar bolanlar üçin, güýz baýramlary bolan surnaýlar baýramy bilen çadyrlarda ýaşamak baýramy alfa we omega baýramlaryny aňladýar, olaryň arasynda bolsa höküm bar. Bu baýramlaryň Lewiler 23-de görkezilmegi tötänden däl. Ýigrimi üç saplanmagyň nyşanydyr. Birinji baýramyň ýedinji aýyň birinji gününde bolmagy we soňky baýramyň ýigrimi ikinji günde tamamlanmagy hem tötänden däl. Surnaýlar baýramy ýewreý elipbiýiniň birinji harpydyr, Saplanma günü ortaky harp bolup, çadyrlarda ýaşamak baýramy bolsa ýewreý elipbiýiniň ýigrimi ikinji harpydyr.

Lewiler kitabyň ýigrimi üçünji bap, 23-den 44-e çenli aýatlary “hakykatyň çarçuwasynyň” içinde ýerleşdirilen ýigrimi iki aýatdan ybaratdyr. Ortadaky onunjy gün synagy kesgitleýär, çünki on synagyň nyşanydyr, hem-de Ýaraşdyryş günü ýitirenleriň pitnesiniň hasaba alnyp, çözülen ýeridir, şol pitne bolsa ýewreý elipbiýiniň on üçünji harpy bilen görkezilýär. Ýewreýçedäki “hakykat” sözünüň ortaky harpy on üçünjidir, ol hem ýedinji aýyň onunjy günü bilen gabat gelýär, hem-de ýol belgisi hökmünde ýewreý elipbiýiniň we degişli günün pygamberlik häsiýetlerini özünde saklaýar. On bilen on üçün jemi ýigrimi üçdür. Ýetmiş 10 bilen 7-niň köpeldilmeginiň jemidir, we ýedinji

aýyň onunjy güni hem ýetmişe deň gelýär; bu bolsa synag möhletiniň soňunyň nyşanydyr.

Şondan soň Petrus Onuň ýanyna gelip diýdi: “Ýa Reb, doganym maňa garşy günä etse, men ony näçe gezek bagyşlamaly? Ýedi gezege çenli-mi?” Isa oňa diýýär: “Men saňa, ýedi gezege çenli, diýemok; eýsem ýetmiş gezek ýedi gezege çenli.” Matta 18:21, 22.

Gadymy Ysraýyl üçin dört yüz togsan ýyl kesilip aýryldy. Ol ýyllar iki müň üç yüz ýyldan kesilip aýryldy we ýetmiş hepde hökmünde görkezildi; şeýlelik bilen, Isa synag möhletiniň çäginin dört yüz togsan ýyl bolandygyny, ýagny Danyýel 9-da “ýetmiş” hepde hökmünde görkezilendigini kesgitletti.

Seniň halkyňyň we mukaddes şäheriniň üstüne ýetmiş hepde bellendir: ýazygyny tamamlamak, günäleriň soňuna çykmak, etmiş üçin ýaraşyk getirmek, baky dogrulygy ornaşdyrmak, görnüşi we pygamberligi möhürlemek hem-de iň Mukaddesi mesh etmek üçin. Daniel 9:24.

«Kesilip taşlanar» diýlip terjime edilen ýewreý sözi Köne Ähtde diňe şu aýatda ulanylýar we onuň manysy «kesgitlenen» ýa-da «buýrulan» diýmekdir. Ol adatça «kesilip taşlanar» diýip terjime edilýän, Gelip çykyş on başınjy bapda Äbramyň ähtiň ilkinji ädiminde gurbanlyklary kesmegine esaslanýan sözden tapawutlanýar. Ysraýyla dört yüz togsan ýyllyk synag möhletiniň berilmegi, soňra bolsa olaryň Hudaýyň äht halky hökmünde kesilip taşlanmagy «kesgitlenipdi» we «buýrulyppy». Iki dürli «kesilip taşlanma» bar: biri, döwrüň ýetmiş san arkaly has uly bir sandan «kesilip aýrylan» synag döwri bolandygyny görkezýär; beýlekisi bolsa, Ýoýeliň «täze şeraby» olaryň agzalaryndan «kesilip aýrylanda», synag möhleti ýapylýar. Ýetmiş synag möhletiniň tamamlanmagyny aňladýar.

Güýz baýramlary ýewreý dilindäki “hakykat” sözünüň üç başgançagyna eýedir. Güýz baýramlary Levililer 23:23-den başlanýar, Ylalaşyş gününüň orta ýolgörkezijisi onunjy gündür we on üçünjy harpdyr, bu bolsa 23-e deň gelýär, hem-de Çadyrlar baýramy ýigrimi ikinji günde tamamlanýar, soňra baýramdan soň gelýän beýik Sabat bolýar, we parça 23:44-de tamamlanýar.

Lewiler kitaby Lewi ruhanylygynyň manysyny berýär. Bahar baýramlary 23:1–22-de beýan edilýär, soňra güýz baýramlary 23:23–44-de beýan edilýär. Bahar baýramlary ýigrimi iki aýat bilen görkezilýär, ýewreý elipbiýi hem ýigrimi iki harpdan ybaratdyr. Güýz baýramlary hem ýigrimi iki aýatda beýan edilýär. Surnaýlar baýramy Ýaraşyk Gününüň hökümüne golaýlaşylýandygyny yglan edýär. Soňra Çadyrlar baýramy ýedi gün dowam edýär we ol ýedinji aýyň ýigrimi ikinji gününde tamamlanýar. Ýedi günün birinjisi dessur Sabatydy, edil şonuň ýaly sekizinji gün hem şeýle bolup, ol ýedi günlük baýramdan soňky gün idi. Birinji we sekizinji gün sekizinji güni ýediniň içindäki sekizinjiniň nyşany edýär.

Ysraýyl ogullaryna şeýle diýiň: şu ýedinji aýyň on başınjy güni Reb üçin ýedi günläp Çadyr baýramy bolar. Birinji günde mukaddes ýygnak bolsun; şol günde hiç hili gulluk işi etmersiňiz. Ýedi günläp Rebbe ot arkaly hödür getiriň; sekizinji günde size mukaddes ýygnak bolsun, siz hem Rebbe ot arkaly hödür getiriň. Bu dabaraly ýygnakdyr; şol günde hiç hili gulluk işi etmersiňiz. ... Şeýle hem ýedinji aýyň on başınjy gününde, ýurduň hasylyny ýygmanyňyzdan soň, Rebbe ýedi günläp baýram edersiňiz: birinji gün dynç günüdür, sekizinji gün hem dynç

günüdir. Lewiler 23:34–36, 39.

Sekizinji günün dessurlaýyn Sabaty, Çadyr baýramynyň yzysüre gelýän münýýlygyň Sabatyny aňladýar. Gadymy Ysraýylyň kyrk ýyl çölde azaşyp gezmegi, Çadyr baýramynyň günlerinde çadyrlarda ýaşamak arkaly ýatlanýar, we ol diňe bir soňky ýagmyryň inmegini däl, eýsem Perişdeleriň Hudaýyň sadyk halkyny gorag üçin depelere we daglara alyp giden Ýakubyň kynçylyk döwrüni hem aňladýar.

“Jebir döwründe biz hemmämiz şäherlerden we obalardan gaçypdyk, emma mukaddeslere degişli öýlere gylyç bilen giren erbetler tarapyndan yzarlandyk. Olar bizi öldürmek üçin gylyjy galdyrdylar, emma ol döwölüp, saman ýaly güýçsüz halda ýere gaçdy. Şondan soň hemmämiz halas edilmegimiz üçin gije-gündiz perýat etdik, we şol perýat Hudaýyň huzuryna ýetdi. Gün çykdy, aý bolsa ýerinde durdy. Derýajyklar akmagyny bes etdi. Gara, goýy bulutlar galyp, biri-birine çaknyşdy. Emma berk şöhratdan doly bir açyk ýer bardy; şol ýerden köp suwlaryň sesine meňzeş Hudaýyň owazy çykdy, ol asmanlary hem ýeri sarsdyrды. Gök açylyp ýapylýardy we tolgunyşyk içindedi. Daglar şemalda çaykanýan gamyş ýaly sandyrap, töwerege pytraňny gaýalary zyňyp çykardy. Deňiz gazan ýaly gaýnady we gury ýere daşlary zyňyp çykardy. Hudaý Isanyň gelişiniň gününü we sagadyny aýdyp, Öz halkyna baky ähti gowşuranda, bir sözlem aýtdy-da, soňra sözler ýer ýüzüne ýaýrap barýarka, sähinip durdy. Hudaýyň Ysraýyly gözlerini ýokary dikip durup, Ýehowanyň agzyndan çykýan we ýer ýüzüne iň güýçli gürrüldiniň tolkunlary ýaly ýaýraýan sözleri diňleýärdi. Bu gorkuly derejede dabaralydy. Her bir sözlemiň soňunda mukaddesler: “Şöhrat! Alleluýa!” diýip gygyryşýardylar. Olaryň ýüzleri Hudaýyň şöhraty bilen ýagtyldy; olar Musa Sinaýdan aşak inende onuň ýüzi nähili şöhrat saçan bolsa, şonuň ýaly şöhrat bilen lowurdaýardylar. Erbetler şol şöhrat sebäpli olara seredip bilmeýärdiler. Hudaýy hormatlap, Onuň Sabatyny mukaddes saklanlar barada soňsuz bereket yglan edilende bolsa, Haýwan üstünden we onuň Şekili üstünden beýik ýeňiş gykylygy ýaňlandy.”

“Soňra ýubileý başlandy, şonda ýer dynç almalydy.” Review and Herald, July 21, 1851.

Isa gaýdyp gelýär we ýer, ýeriň ýedinji ýyllyk Sabaty hem-de ýubileý arkaly öňden nusgalanan görnüşde, mün ýyl dynç alýar. Lewiler kitaby 23-nji babyň 3-nji aýatynda adam üçin ýedinji günün Sabaty, ýediň sekizinjisi bilen tamamlanýan şol babyň giriş bölegi hökmünde görkezilýär; bu bolsa dynç alýan ýer üçin ýedinji ýyllyk Sabaty aňladýar.

Reb Musa şeýle diýdi: «Ysraýyl ogullaryna sözläp, olara diý: “Rebbiň baýramlary hakda, ýagny mukaddes ýygnaklar diýip yglan etjek baýramlaryňyz—ine, meniň baýramlarym şulardyr. Alty gün iş ediler, emma ýedinji gün dynç alyş Sabatydyr, mukaddes ýygnakdyr; şol gün hiç hili iş etmersiňiz. Ol ýaşaýan ähli ýerleriňizde Rebbiň Sabatydyr.”» Lewiler 23:1–3.

Ýigrimi üçünji babyň alfas y ýedinji günün Sabatydyr, babyň omegas y bolsa, ýer ýüzüniň boş galýan mün ýylydyr; bu ýagdaý ýer üçin ýedinji ýylyň Sabaty we ýubileý arkaly nusgalandyrylypdyr. Babyň alfas y ýedinji günün Sabaty bilen başlanýan we ýigrimi ikinji aýata çenli dowam edýän ýazky baýramlardyr; emma babyň omegas y ýedinji aýyň ýigrimi ikinji gününde tamamlanýar, onuň yzyndan bolsa ýer üçin ýedinji ýylyň Sabatyny aňladýan sekizinji gün dabaraly Sabaty gelýär.

Birden ýigrimi ikiye çenli aýatlar Mesihniň mukaddes ýerde Asman Baş Ruhanyşy hökmünde alyp barýan gullugyny aňladýar; ýigrimi üçden kyrk dörde çenli aýatlar bolsa Onuň Iň Mukaddes Ýerdäki gullugyny aňladýar. Lewiler kitaby ruhanylaryň nyşanydyr, we ol Mesihniň Baş Ruhanylyk gullugyny görkezýär. Ýedinji günüň alfa Sabaty ýaradylyşa çenli uzaýar, we ýedinji ýylyň omega Sabaty täzeden täzelenen Ýere çenli uzaýar. Lewiler kitabyň ýigrimi üçünji baby taryhy taýdan ýaradylyşdan täzeden ýaradylýança bolan döwri gurşap alýar.

Pygamberlik habarynyň şatlygy ýa-da utanjy, Ýarymgeje gykylygynyň habaryna ýa-da onuň galp nusgasyna eýe bolanlaryň nyşanydyr. Bu hakykat beýanata goşulýança, utanjy ýüze çykarýan mesele gözden salynýar. Hakyky ýaga eýe bolanlar bu nokady sypdyrmazlar. Şatlyk günäleri aýrylanlar arkaly beýan edilýär, olar Çadyrlar baýramyny belläp geçýänler bilen görkezilýär.

Söz beden bolup, aramyzda ýaşady; (biz Onuň şöhratyny, Atadan bolan ýeketäk Ogluňa mahsus şöhraty gördük,) Ol merhemetden we hakykatdan doludy. Ýahýa 1:14.

“Mesgen tutdy” diýip terjime edilen grek sözi “çadyr gurmak” manysyny berýär. Isa ten boldy hem-de biziň bilen çadyr gurup ýaşady. Ol biziň ynsan tebigatymyzy, biziň çadyrymyzy, biziň telärimizi, biziň kepbämizi, biziň tenimizi öz üstüne aldy. Petr muny şeýle beýan etdi:

Hawa, özüm şu çadyryň içinde bolýarkam, sizi ýatlatmak arkaly oýarmagy ýerlikli hasap edýärim; çünki Rebbimiz Isa Mesihniň maňa görkezşi ýaly, meniň bu çadyrymy tizden goýup gitmelidigimi bilýärim. 2 Petrus 1:13, 14.

Pawlus muny şeýle diýdi:

Çünki biz bilýäris: eger bu çadyryň ýerdäki öýi ýykylsa, onda bize Hudaýdan bir bina, el bilen gurulmadyk, asmanlarda ebedi bolan bir öý bardyr. Çünki biz şu ýagdaýda iňnildeýäris, asmandan bolan öýümüz bilen geýinmegi yhlas bilen arzuw edýäris; eger geýnen ýagdaýymyzda ýalaňaç tapylmasak. Çünki bu çadyrda ýaşayan bizler ýüke batyp iňnildeýäris; sebäbi biz geýimsiz bolmagy däl-de, geýnen bolmagy isleýäris, şeýdip ölümlü zat ýaşayyş tarapyndan ýuwduylsyn. 2 Korinfilere 5:1–4.

Çadyr baýramy ýüz kyrk dört müňüň möhürlenmeginiň nyşanydyr; bu bolsa asman penjireleri açylanda amala aşýar. Ýüz kyrk dört müňüň günäleri aýrylanda, Mukaddes Ruh ýeňiji ýygnaga ölçeşsiz döküler. Ýüz kyrk dört müň üçin höküm tamamlanar, möhürlenlenler bolsa Çadyr baýramy bilen şekillendirilişi ýaly, Mukaddes Ruhniň güýji astynda üçünji perişdäniň güýçli nidasyyny yglan etmek üçin öňe çykarlar.

Bedenimiz ybadathana, çadyrdyr, ýagny mukaddes çadyrdyr. Çadyr baýramyny belläp geçmek üçin Ýerusalime ýygnananlar günäleriniň öçürilip aýrylandygyny baýram edýärdiler. Musa çölde mukaddes çadyry dikeltmek üçin ulanyldy, ahyrda bellänýän Çadyr baýramy bolsa çölde çadyrlarda ýaşamak arkaly bellänýärdi, sebäbi Isa soňuny hemişe başlangyç bilen suratlandyryýar.

Şonuň üçin, eý mukaddes doganlar, asmandaky çagyryşa şärik bolanlar, ynanýan ykrar etmegimiziň Resuly we Baş Ruhanyşy bolan Mesih Isany göz önünde tutuň; Ol hem özüni bellän Oňa, edil Musa öz öýüniň bütin işlerinde wepaly bolşy ýaly, wepaly boldy. Çünki bu Kişi, öýi guran öýüň özünden nähili has uly hormata eýe bolsa, Musa garanyňda şonça-da has

beýik şöhrata mynasyp saýyldy. Sebäbi her bir öý kimdir biri tarapyndan gurulýar; emma ähli zady guran Hudadyr. Musa dogrudan-da öz öýüniň bütin işlerinde hyzmatkär hökmünde, soňra aýdylyp beýan ediljek zatlara şaýatlyk etmek üçin, wepaly boldy; emma Mesih Öz öýüniň üstünde Ogluň hökmünde durandyr; eger biz batyrçaýlygy we umydyň şatlygyny ahyra çenli berk saklasak, Onuň öýi bizdiris. Ýewreýler 3:1–6.

Musa Hudaý tarapyndan çadyr ybadathanasyny gurmak üçin ulanylan wepaly hyzmatkärdi, emma Baş Ruhany we Resul hökmünde Mesih hyzmatkär Musa garanynda has uly hormata eýedir. Musanyň çadyr ybadathanasyndan başlap, Süleýmanyň ybadathanasyna, Hirodesiň kyrk alty ýyllyk täzeden abadanlaşdyrylan ybadathanasyna, 46 hromosomly ynsan ybadathanasyna we 1798-den 1844-e çenli bolan Millerit ybadathanasyna çenli her bir öýüň bary Hudaý tarapyndan guruldy. Ybadathanalaryň dürli görnüşlerde ýüze çykyşlarynyň pygamberlik hatarynda — ol Erem bagyndan başlap, soň günäden soň Bagyň derwezesinde, soň bolsa sil suwundan soň gurbanlyk sypalary arkaly Musa çenli dowam edýän hatarda — üç esasy bellik Musa, Mesih we ýüz kyrk dört mündür.

Musa bilen Mesih gadymy Ysraýylyň alfasy bilen omegasyny aňladýar, we olar bilelikde ýüz kyrk dört mün tarapyndan hem aňladylýan ynsanlyk bilen Ýlahylygyň birleşigini görkezýärler. Üçünji perişdäniň gelişi wagtynda, Ýlham kitabynyň on birinji babynda, Ýahýa ybadathanany ölçemek tabşyrylýar, we şol bir perişdäniň 9/11-de gelen wagtynda hem Ýahýa ýene-de ybadathanany ölçemek tabşyrylýar. Iki ýagdaýda-da oňa 1,260 günüň howlusyny goýup geçmek buýurylýar. 2023-nji ýylda şol bir perişde geldi, we indi Hudaýyň halky ybadathanany ölçemäge çagyrylýar. 1,260 gün, ýa-da üç ýarym gün 2023-nji ýylda tamamlandy, we şol pursatdan başlap ýekşenbe kanunynyň öň ýanyna çenli ybadathana galdyrylmalydyr. 2024-nji ýyl düýpleriň goýulmagyny alamatlandyrdy, we ol Milliriň görnüşi berkidýän nyşany kesgitlemegine garşy çykyp, “ownuk zatlaryň gününü ýigrenen” bir topar hökmünde ýüze çykan pitnäni görkezdi.

Mundan başga-da, Rebbiň sözi maňa gelip şeýle diýdi: «Bu öýüň binýadyny Zerubbabeliň elleri goýdy; ony onuň öz elleri hem tamamlar; şonda Hoşunlaryň Rebbi meni size iberendigini bilersiňiz. Çünki kiçi başlanýan zatlaryň gününü kim äsgermezlik etdi? Çünki olar şatlanarlar we şol ýedi bilen Zerubbabeliň elindäki gurşun ölçejini görerler; olar Rebbiň bütin ýer yüzünde o ýan-bu ýana aýlanyp ýören gözleridir». Zekerýa 4:8–10.

Milleriň görgini berkarar edýän güýjüň Rimdigini kesgitlemesini ret etmek, binýatlary ret etmektir, hem-de bu “kiçi zatlaryň gününü ýigrenmektir.” Millerit hereketi birinji we ikinji perişdeleriň alfa hereketi boldy, ýüz kyrk dört münleriň hereketi bolsa üçünji perişdäniň omega hereketidir. Ol alfadan ýigrimi iki esse has kuwwatlydyr. Bu pygamberlik manysynda, Millerit hereketiniň binýatlary “kiçi zatlaryň günüdür.” Habakkugyň iki tagtasynda görkezilen haýsydyr bir binýat hakykatyny ýigrenmek, ölümdir; sebäbi Daniýel on birin on dördünji aýatynda berkarar edilýän görgü, Süleýmanyň kesgitlän şol bir görgüsüdür.

Görüş bolmadyk ýerde halk heläk bolýar; emma kanuny berjaý edýän bagtlydyr. Süleýman timsallary 29:18.

Baş daşy baradaky görnüş ajaýypdyr, çünki ol binýatlaýyn burç daşyň hem baş daşydygyny görkezýär, ýöne ýigrimi iki esse uly kuwwat bilen. 2024-nji ýylyň alfa binýat synagy daşarky akyl taýdan möhürleniş habarydy, 2026-njy ýylyň omega ybadathana synagy bolsa içerki ruhy möhürleniş habarydyr. Biri haýwanyň keşbini we nyşanyny, beýlekisi bolsa Hudaýyň keşbini we nyşanyny kesgitleýär. Şol omega içerki synagy Milleriň düýşündäki iki nyşan arkaly şekillendirilýär, we olar ahyrky günleriň wakalarynyň çäginde kesgitlenmelidir. Ammar näme? we et näme?

Biz bu zatlary indiki makalada dowam etdireris.

İsanyň döwründäki ýewreý nikasy üç esasy tapgyrda amala aşyrylýardy we köplenç birnäçe aýa ýa-da bir ýyla çenli dowam edýärdi. Birinji ädim kanuny nika bolup, oňa nişanlanma diýilýärdi; şol pursatda nika kanuny taýdan berkidilýärdi, emma gelin bilen ýigit aýry ýaşaýardylar, şol aralykda bolsa ýigit gelni üçin orun taýýarlamak maksady bilen atasynyň öýüne dolanýardy. Şonuň üçin Merýem bilen Ýusup bile ýaşamanka-da, Merýem Ýusubyň aýaly diýlip atlandyrylýardy. Bu döwürde dönüklük zyna hasap edilýärdi.

Garaşmak döwri näbellidi we ol birnäçe gün, birnäçe hepde ýa-da birnäçe aý bolup bilýärdi. Bu näbellilik timsalyň aýrylmaz bir bölegidir. Ata gelniň päkligini tassyklamak üçin bir ýyla çenli garaşyp bilýärdi. Ýigit gaýdyp geljek takyk gününü ýa-da sagadyny yglan etmeýärdi, çünki haçan gelmelidigini kesgitlemek onuň atasynyň ygtyýaryndady; şonuň üçin gelin toýuň boljakdygyny bilýärdi, emma haçandygyny bilmeýärdi. Bu näbellilik bilkastlaýyn edilýärdi, we ata ýigide gidip, gelnini alyp gelmegi buýurýança, muňa degişli zatlaryň bary gijikdirilýärdi.

Ata: «Bar-da, gelniňi alyp gaýt» diýende, ýigit gijäniň dowamynda dostlary bilen, gygyryşyp we surnaý çalyp gelýärdi. Bu hemişe gije bolup geçýärdi, çünki Ysraýyl ýurdunda gündiziň yssysynda uzak aralyklary geçmek örän agyr bolup bilýärdi. Fakellar we ýag zerur bolupdy, sebäbi köçe çyralary ýokdy, üstesine-de ýöriş birnäçe sagatlap dowam edip bilýärdi. Gadymy ýewreý nikalarynda ýörişleriň dowamynda jar edilýän hakyky dessur jümlesi şuydy: «Ine, ýigit gelýär!»

Tymsaldaky gyzlar (gelin ýoldaşlary) tötänden seçilen aýallar däl; olar gelniň ýanyndaky hyzmatkärlerdi, onuň bilen bile garaşýardylar, ýörişe goşulmaga garaşylýardylar we islendik sagatda taýýar bolmaga hem-de ýigidiň öýüne barýan ýoly ýagtyltmak üçin öz ýaglaryny alyp ýöremäge jogapkärdiler. Çyralar tiz sönýärdi, şonuň üçin ýol uzaga çekäýen ýagdaýynda artykmaç ýag alyp gelmek zerurlykdy. Ýagyň umumy paýlaşygy ýokdy.

Gadymy ýörişde we nikada gijikme adaty ýagdaýdy we medeni taýdan mesele hasap edilmeýärdi. Gijikmeler garaşylýan zatdy, uklap galmak hem adaty ýagdaýdy. Tapawut uklamakda däl, eýsem taýýarlykda; oýalykda däl. Akylsyz gyzlar, paýhaslylaryň edişi ýaly, gijikmä taýynlyk görmediler. Kanuny nikalaşmadan nika doly amala aşýança çenli döwür bir ýyla çekip bilýändigini sebäpli, hemmeler uklardy.

Ýöriş ýigidiň öýüne ýetenden soň, toý saçagy başlanyp, gapy hemişelik ýapylar we giç gelenler içeri goýberilmezdi. Bu rehimsizlik däl — bu däpdä, çünki gapy ýapylandan soň soňra kakýan her bir adam olaryň şol ýörişiň bir bölegi daldigini aňladýardy.

Isa täze şekillendiriş oýlap tapmaýardy, hem-de Ol, köplenç edişi ýaly, bu tymsala hiç bir düşündiriş bermedi. Oňa düşündiriş bermek zerur däl, çünki bu medeni aýratynlyklaryň hemmesi Onuň diňleýjileri tarapyndan doly düşünilýärdi. Isa abstraksiýany däl-de, hakyky Gündogar nikasyny göz önünde tutýardy.

Jikme-jiklikler Ýewreý şaýatlygyndan, şeýle hem Rim we Grek döwürleriniň taryhçylaryndan doly tassyk edilýär.

Mişna (miladydan soňky II asyr, emma miladydan soňky 70-nji ýyla çenli bolan Ybadathana döwrüniň döp-dessurlaryny saklap galýan)

Talmud (soňky döwürde düzülen ýygindy, emma has irki tejribä salgylanýar)

Ýosif Flawiý (I asyr ýewreý taryhçysy)

Rabbiny nikalaş dabaralarynyň liturgiýasy we hukuk ara alyp maslahatlaşmaları

Ýahudyýanyň grek-rim synçylary

Ýosefus tertipli “toý gollanmasyny” bermeýär, ýöne onuň göz önünde tutýan kanuny we medeni jikme-jiklikleri Mişnanyň/Talmudyň beýany bilen doly gabat gelýär. Mişna esasy çeşmedir.

Tymsal I asyryň ýewreý diňleýjisine bu tymsal örän güýçli täsir edýärdi, çünki Matta 25-däki hiç zat düşündiriş talap etmeýärdi. Ýary gije gelinmegi adaty zatdy, çyra bilen ýag öz-özünden aýdyň zerurlykdy, kanuny nikalaşmak boýunça guda düşüş bilen ýary gijeki ýörişiň arasynda gijikmäniň bolmagyna garaşylýardy, hem-de ýapylan gapy adaty tertipdi! Daşda galdyrylan gyzzar utanja galýardy, we Isanyň döwrüniň ýewreý diňleýjisi üçin akylsyz gyzzaryň utanjy doly derejede mynasypdy. Dessury doly bilýänligi sebäpli, Isanyň diňleýjisinde akylsyz gyzzara hiç hili duýgudaşlyk bolmazdy, çünki bu ýörişe gatnaşmaga çagyrylan islendik gyz üçin taýýarlygyň mutlak borçdugyny hemmeler bilýärdi. Bu hakykatlar ýewreý diňleýjisi üçin şeýle bir aýdyňdy welin, Isa timsalyň hiç bir düşündirişini bermäge mätäç bolmady.